

OBSAH

1. ÚVOD	9
1.1 Vývoj a současný stav bádání nad LE	10
1.1.1 Vývoj a současný stav bádání nad LE v češtině	14
1.2 Místo LE v jazykovědě a metodologická východiska	15
2. TEORETICKÉ ASPEKTY LE	17
2.1 Problém termínu LE	17
2.1.1 „lidová“: kdo tvoří LE?	17
2.1.2 „etymologie“: je LE opravdu etymologie?	18
2.1.3 Alternativní názvy	19
2.2 Obecnělingvistické souvislosti LE	21
2.2.1 Povaha a funkce LE	21
2.2.2 Motivace, vnitřní forma, průhlednost	23
2.2.3 LE z hlediska tradičních strukturalistických kategorií	24
2.2.3.1 LE z hlediska synchronie-diachronie	24
2.2.3.2 LE a pojmy langue-parole-langage, kompetence-performance	25
2.2.3.3 LE a centrum – periférie	26
2.2.4 LE a slovní druhy	27
2.2.5 LE jako jazyková univerzálie	28
2.3 Podmínky a předpoklady LE	29
2.3.1 Vnější předpoklady – vztah mezi motivovaným slovem a motivátorem	29
2.3.1.1 Fonetická blízkost	29
2.3.1.2 Sémantická souvislost	29
2.3.2 Vnitřní předpoklady – vlastnosti zasaženého slova	30
2.3.2.1 Cizost	31
2.3.2.2 Izolovanost	32
2.3.2.3 Malá užívanost	33
2.3.2.4 Objem slova	33

2.4 LE jako jazyková změna a její důsledky pro lexikální systém	35
2.4.1 LE jako formální změna	35
2.4.2 LE jako významová změna	37
3. VYMEZENÍ A KLASIFIKACE LE	40
3.1 LE a příbuzné jevy psychologické povahy	40
3.1.1 Analogie	40
3.1.2 Kontaminace	42
3.1.3 Malapropismy	45
3.1.4 Mylná dekompozice (perintegrace)	46
3.2 LE v jazykovém systému a její hranice z hlediska funkce a rozsahu	47
3.2.1 Intence – spontánnost	48
3.2.2 Idiolekt – dialekt – spisovný jazyk	49
3.2.2.1 Dětské etymologie	49
3.2.2.2 LE v dialekttech	50
3.2.3 Jazyk psaný – jazyk mluvený	52
3.2.4 Apelativa – propria	53
3.2.5 LE úplná a částečná	55
3.2.6 LE převzatá z jiného jazyka	56
3.3 LE a jiné „druhy“ etymologie	58
3.3.1 LE a vědecká etymologie	58
3.3.2 LE a „učená“ („bakalářská“) etymologie	60
3.3.3 Žertovná etymologie	62
3.3.4 Poetická (básnická) etymologie	62
3.3.5 LE, folklor a etymologická magie	64
3.4 Typy LE	66
3.4.1 Dosavadní pokusy o klasifikaci	66
3.4.1.1 Klasifikace kazaňské školy	66
3.4.1.2 Klasifikace zohledňující změny významu	67
3.4.2 Shrnutí a návrh vlastní klasifikace	69
3.4.2.1 Asonace	71
3.4.2.2 Aradikace	72
3.4.2.3 Adideace	72
3.4.2.3.1 Exkurz: dotazník	73
3.4.2.4 Resémantizace	75
4. LE V ČEŠTINĚ – ETYMOLOGICKÁ ANALÝZA	76
4.1 Asonace	76
4.1.1 Sporné a nepravděpodobné případy asonace	82
4.2 Aradikace	85

4.2.1	Aradikace se změnou významu	94
4.2.2	Sporné a nepravděpodobné případy aradikace	97
4.3	Adideace	98
4.3.1	Adideace se změnou významu	108
4.3.2	Sporné a nepravděpodobné případy adideace	112
4.4	Resémantizace	114
4.4.1	Sporné a nepravděpodobné případy resémantizace	117
5.	FOLK ETYMOLOGY IN CZECH (summary)	121
6.	ZKRATKY	125
6.1	Zkratky jazyků a dialektů	125
6.2	Zkratky pramenů	125
6.3	Zkratky časopisů a častěji citovaných děl	127
6.4	Ostatní zkratky	128
7.	LITERATURA	129
7.1	Slovníky, mluvnice, atlasy	129
7.2	Monografie, studie a články	130
8.	INDEX	141
8.1	Index českých slov	141
8.2	Index cizích slov	143